

Қызметтің барлық салалары үшін еңбек жөніндегі бірыңғай салааралық үлгілік нормалар мен нормативтерді бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 2024 жылғы 26 тамыздағы № 330 бұйрығы

ЗҚАИ-ның ескертпесі.

Қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз

Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 41-10) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса берілген қызметтің барлық салалары үшін еңбек жөніндегі бірыңғай салааралық үлгілік нормалар мен нормативтер бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбек және әлеуметтік әріптестік департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрыққа қол қойылғаннан кейін күнтізбелік бес күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің ресми интернет-ресурсында жариялауды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау бірінші вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

Министрдің міндетін атқарушы

А. Сарбасов

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрінің
2024 жылғы 26 тамыздағы
№ 330 бұйрығымен
бекітілген

Қызметтің барлық салалары үшін еңбек жөніндегі бірыңғай салааралық үлгілік нормалар мен нормативтер

1-бөлім. Жалпы бөлім

1. Осы қызметтің барлық салалары үшін еңбек жөніндегі бірыңғай салааралық үлгілік нормалар мен нормативтер (бұдан әрі – еңбек нормативтері) әкімшілік және қоғамдық ғимараттарда қызмет көрсетумен айналысатын жұмыскерлердің қажетті нормативтік сандарын, уақыт нормаларын, қызметтерінің нормаларын белгілеу және негіздеу үшін әзірленген.

2. Еңбек нормативтерін әзірлеу негізіне мыналар жатады:

ұйымның (кәсіпорынның) құрылымдық бөлімшелеріндегі қолданыстағы еңбек ұйымын зерделеу материалдары;

хронометраждық бақылаулардың деректері;

еңбек тәсілдері мен әдістерін ұтымды ету және жұмыс орындарын ұйымдастыру мақсатында олардың түрлері, еңбек процестері бойынша жұмыстарға жұмсалатын уақыт шығындарын талдау және зерттеу нәтижелері;

техникалық есептеулер.

3. Жұмысшылар кәсіптері мен қызметшілер лауазымдарының атаулары жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік–біліктілік анықтамалығына, басшылар, мамандар мен басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына сәйкес көрсетілген.

4. Жинақта келтірілген "дейін" деген сандық мәндердің шектерін қоса алғанда деп түсіну керек.

5. Еңбек нормативтерінде дайындық-қорытынды жұмыстарға, жұмыс орнына қызмет көрсетуге, тынығуға және дене шынықтыру үзілістерін қоса алғанда, жеке қажеттіліктерге арналған уақыт жедел уақыттың 10 % мөлшерінде ескерілді.

Уақыт нормаларын есептеу (Нуақыт) жұмыс түрлері бойынша 1 формула бойынша жүргізілді:

Нуақыт =Топ. (1+К/100), (1)

мұндағы, Топ – оперативті уақыт;

К – дайындық-қорытынды жұмыстарға, жұмыс орнына ұйымдастырушылық-техникалық қызмет көрсетуге, тынығуға (дене шынықтыру үзілістерін қоса алғанда) және жеке қажеттіліктерге арналған уақыт сомасы, оперативті уақыт %.

6. Еңбек нормативтерінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіпті сақтай отырып, жұмыстарды орындау көзделген.

7. Жабдыққа, учаскеге, жұмыс орнына осы нормативтерде көзделгеннен аз жұмыскерлер қызмет көрсеткен кезде, сондай-ақ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, жұмыс технологиясы мен сапасы жөніндегі тәртіп талаптары сақталған кезде жұмыскерлердің нақты саны сақталады.

Қызмет көрсету учаскелері бойынша жұмыскерлердің санын ғимарат әкімшілігі өндірістік қажеттілік пен жұмыс көлеміне сүйене отырып, алдыңғы күнтізбелік

жылдағы статистикалық көрсеткіштер бойынша жұмыскерлердің нормативтік санының есептеулері негізінде бөледі.

8. Еңбек нормативтерінде тәулігіне немесе ауысымына қызмет көрсететін персоналдың тізімдік саны көзделген.

Инженерлік қызметтердің жұмысы үшін ауысым ұзақтығы 8 сағат болатын келу ауысымының саны көзделген.

Жұмысшы персонал санын белгілегенде жұмыс уақытының орташа айлық нормасы жылдық жұмыс уақытының теңгеріміне сәйкес.

8.1. Нақты жұмыс түрі бойынша жұмысшылардың тізімдік саны (Стіз) мына 2-формула бойынша айқындалады:

$$Стіз = Ск \times Кш, (2)$$

мұндағы: Стіз – тізімдік саны;

Ск – келу саны,

Кш = 1,1 – барлық кәсіп үшін демалыстар уақытында, сырқаттану және өзгелер бойынша жұмысқа шықпаулар жоспарланып отырған коэффициенті.

8.2. Әрбір кәсіп бойынша олар болмаған уақытта міндеттерін орындау талап етілетін жұмысшылар санын айқындау кезінде демалыс уақытында, сырқаттану және өзгелер бойынша жоспарланған шықпаулар коэффициенті есептеледі

$$Кш = 1 + \frac{\% \text{ жоспарланған жұмысқа шықпаулар}}{100} \quad (3)$$

8.3. Қызмет көрсету нормаларын пайдалану кезінде жұмысшылардың келу саны 4-формула бойынша айқындалады:

$$Ск = \frac{Q_1}{H_{o1}} + \frac{Q_2}{H_{o2}} + \frac{Q_3}{H_{o3}} + \frac{Q_n}{H_{on}},$$

мұндағы: Q1, Q2, Q3, ... Qn – жекелеген жұмыс түрлерінің көлемі;

Но1, Но2, Но3... Ноn – тиісті жұмыс түріне арналған қызметтердің нормалары.

8.4. 5-формула бойынша айқындалған еңбек нормативтерінде келтірілген уақыт нормаларын пайдалану кезінде жұмысшылардың келу саны:

$$Ск = \frac{Ен}{Қж} \quad (5)$$

мұндағы:

Ен – нормалармен қамтыған жұмыс түрлері бойынша нормативтік еңбек сыйымдылығы;

Қж – есептік кезеңінде бір жұмыскердің жұмыс уақытының жоспарлы пайдалы қоры.

8.5. Нормативтік еңбек сыйымдылығы 6 формула бойынша айқындалады:

$$E_n = N_{\text{уақыт}} \times V, (6)$$

мұндағы:

Нуақыт – нақты нормаланатын жұмыс түрі көлемінің бірлігін орындауға жұмсалатын уақыт нормасы;

V - есептеу кезеңінде орындалатын нақты жұмыс түрінің көлемі.

9. Жинақта қамтылған басқарма ғимараттарына жататын ғимараттардың сипаттамасы еңбек нормативтеріне 1-қосымшада келтірілген.

Ғимараттардың үй-жайларын жинау бойынша негізгі жұмыстарды орындау кезеңділігі еңбек нормативтеріне 2-қосымшада келтірілген.

Үй-жайларды, баспалдақ торларын, іргелес аумақтың ауласын жинау кезеңділігі еңбек нормативтеріне 3-қосымшада келтірілген.

Ғимаратты техникалық пайдалану және ағымдағы жөндеу бойынша қызмет көрсету нормалары еңбек нормативтеріне 4-қосымшада келтірілген.

Ұйым ғимаратына қызмет көрсету үшін жұмысшылар санын есептеу мысалы еңбек нормативтеріне 5-қосымшада келтірілген.

Еңбек нормативтерінің мазмұны еңбек нормативтеріне 6-қосымшада келтірілген.

2-бөлім. Еңбекті ұйымдастыру

10. Ұйымдар мен кәсіпорындарда жұмысшылардың қызметі құрылымдық бөлімшелер туралы ережемен, лауазымдық нұсқаулықтармен регламенттеледі.

Жабдықтарға күтім жасау жөніндегі жұмысты тиісті құрылымдық бөлімшелер жүзеге асырады.

11. Жұмысшылардың еңбек қызметі жұмыс уақытының қалыпты ұзақтығы шегінде де, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес ауысымдық режимде де жүзеге асырылады.

12. Жұмыс орындарындағы еңбекті ұйымдастыру еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік санитария және гигиена талаптарына сәйкес келеді.

3-бөлім. Нормативтік бөлім

1-тарау. Жұмыскерлер санының нормативтері

1-параграф. Гардеробшылар санының нормативтері

13. Кәсіптің шамамен атауы: гардеробшы.

14. Жұмыстың шамамен құрамы:

жұмыскерлер мен ғимараттағы ұйымдарға келетін келушілердің сыртқы киімдерін және өзге де ұсақ жеке заттарын қабылдау, сақтау және беру;

сыртқы киім мен заттарды қабылдау кезінде иесіне жетон беру;

заттарды беру жетон ұсынылған кезде беру;

ауысымды тапсырғанда гардеробта болған барлық заттар мен нөмір белгілерін қабылдап алу.

1-кесте

Гардеробтағы орындар саны	Сандық нормативтер (ауысымда 1 гардеробқа келетін адам)
100-ге дейін	0,86
101-200	0,97
201-300	1,18
301-400	1,39
401-500	1,60
501-600	1,81
601-700	2,02
701-800	2,23
801-900	2,44
901-1000	2,65
1001-1100	2,86

2-параграф. Рұқсаттама бюросы жұмыскерлері санының нормативтері

15. Лауазымдардың шамамен атауы: рұқсаттама бюросының меңгерушісі, рұқсаттама бюросының кезекшісі.

16. Жұмыстың шамамен құрамы:

бір реттік рұқсат қағазын толтыру және беру;

келушінің өтінімі мен жеке куәлігі (паспорты) негізінде рұқсат қағазының бланкісіне келушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), рұқсат қағазының берілген күні мен уақыты жазылып, мөр басылады;

компьютер болғанда рұқсат қағазының бланкісіне келушілердің жеке куәлігінің (паспортының) деректері енгізіледі, бланк принтер арқылы басылып шығарылады;

журналда тіркеу;

келушіге рұқсат қағазы бланкісін беру;

рұқсат қағаздарын беру тізілімін шығару.

2-кесте

Операциялардың атауы	Өлшем бірлігі	Уақыт нормасы, сағат
Бір реттік рұқсат қағаздарын толтыру және беру	Рұқсат қағазының бір бланкісі	0,05

3-параграф. Лифт Ұрлер санының нормативтері

17. Кәсіптің шамамен атауы: лифт Ұр.

18. Жұмыстың шамамен құрамы:

лифтiлердiң дұрыс жұмыс iстеуiн және жолаушылардың оны пайдалану тәртібiн сақтауын қадағалау;

телефонның немесе дабылдың жұмысын тексеру;

жинау құралдарын жеткізу;

лифт кабинасын жинау;

әрбiр қабатта аялдамасы бар жолаушыларсыз сынақ сапары, сондай-ақ "тоқтату" батырмасын сынау;

ақаулар анықталған жағдайда лифт сөндiру және бұл туралы лифт жөнiндегi механик пен әкiмшiлiкке дереу хабарлау, лифт журналында ақау туралы жазу;

лифт журналында лифтiнi түзетуге және пайдалануға рұқсат беру туралы белгi қою;

жұмысты тоқтатқаннан кейiн кабинаны төменгi қабатқа қою, қозғалтқыш генераторы мен кабинаның жарықтандыруын сөндiру, шахта есiгiн жабу, журналда өзiнiң кетуiн белгiлеу;

бақылау техникалық тексерулер жүргiзу кезiнде қажеттi көмек көрсету.

19. Лифт Ұр санының нормативi лифтiлерге қызмет көрсетудiң екi тәсiлiне байланысты белгiленедi:

бiрiншi жағдайда – лифт Ұр лифт кабинасымен бiрге жүредi және ауысым кезiнде үнеми кабинада болады;

екiншi жағдайда – лифт Ұр төменгi қабат алаңындағы бақылау пунктiнде болады (лифтiлердi жолаушылардың өз бетiнше пайдалануына ауыстыру кезiнде).

20. Лифт Ұрлердiң санын айқындау үшiн:

ғимараттағы жұмыс iстеп тұрған лифтiлердiң саны (бұл ретте резервтік лифтiлер есептеу кезiнде ескерiлетiн лифт Ұрлердiң жалпы санына енгiзiлмейтiнiн есте ұстаған жөн);

лифтiлерге қызмет көрсету тәртібi (лифтiнi өз бетiнше пайдалану немесе лифт кабинасын сүйемелдеу);

әрбiр лифт бойынша ауысымдық жұмысы белгiленедi;

лифтiлердiң белгiленген санына және олардың жұмысының ауысымына сәйкес лифт Ұрлердiң келу саны айқындалады.

21. Лифт Ұрлер санының нормативтерi:

а) 1 лифтiге ауысымда лифт кабинасын сүйемелдеу кезiнде – 1 адам;

б) ауысымда лифтiлердi өз бетiнше пайдалану кезiнде 1 постқа – 1 адам.

4-параграф. Ғимараттың инженерлік жабдықтарына қызмет көрсетумен және жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативтерi

22. Еңбекті ұйымдастыру және жұмыстар технологиясы:

жұмысшылар ғимараттың инженерлік жабдықтарын (жылу жүйелерін сумен жабдықтауды, суды ағызуды, электр жарығын беруді, электр жабдықтарын, бақылау-өлшеу аспаптарын және осы жабдықтарға орнатылған автоматты қондырғыларды, желдеткіш және түтінді жою жүйелерін) пайдаланудың қалыпты жағдайын қамтамасыз етеді;

ғимараттың инженерлік жабдықтарының техникалық жай-күйін бақылау қазіргі заманғы техникалық диагностика құралдарын пайдалана отырып, тексеру жүргізу арқылы жүзеге асырылады;

ағымдағы жөндеудің жоспарына енгізу үшін жұмыс көлемдерінің көлемі нақтыланатын жалпы тексерулер жылына екі рет жүргізіледі;

ішінара тексерулер жүргізу кезінде тексеруге кететін уақыт ішінде жойылуы мүмкін ақаулар жойылады;

техникалық күтім жасау жабдықтарды пайдалану кезеңі ішінде үнемі жүргізіледі;

инженерлік жабдықтар жүйелерін ағымдағы жөндеу оның уақытынан бұрын тозуын болдырмау мақсатында жоспарлы – алдын алу жұмыстарды, сондай-ақ пайдалану барысында туындайтын ұсақ зақымдарын жою жұмыстарын жүргізуден тұрады;

жабдықтардың зақымдалған жерлерін және ақауларын дұрыстауға байланысты жұмыстар әкімшіліктің өтінімдері мен нұсқаулары бойынша орындалады.

23. Ғимараттардың инженерлік жабдықтарына қызмет көрсетумен және жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативі 3-кестеде келтірілген.

4.1-параграф. Слесарь-сантехниктер санының нормативтері

24. Кәсіптің шамамен атауы: слесарь-сантехник.

25. Жұмыстың шамамен құрамы:

жылу берілетін маусым басталар алдында ғимараттардың инженерлік жабдықтар мен коммуникациясын, сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

сумен жабдықтау және кәріз жүйелеріндегі ақауларды жою функцияларын қанағаттанарлық, төселгіштерді ауыстыруды, су бөлу және су алу арматураның тығыздамаларын тығыздауды, су ағынын бітеуді, су ағатын жерді тығыздап бітеуді қамтамасыз ету;

су шығатын жерді құдыққа дейін тазалау;

сантехникалық аспаптардың су ағатын жерлерін бітеу немесе су ағызатын икемді тетіктерді ауыстыру, сифондарды шығару, қотарып құю тетіктерін, сантехникалық аспаптарға жалғататын құбырлардың бөлшектерін, унитаздың резеңке манжеттерін ауыстыру, кендікті нақыштау, су ағызатын ыдысты ретке келтіру және су ағуын болдырмау, сантехникалық аспаптарды бекіту;

кәріз тартпаларының дұрыс жұмыс істеуін тексере отырып, ішкі кәріз бен сантехникалық аспаптардың бітеліп қалуын болдырмау;

олардың қанағаттанарлық жұмыс істеуін қамтамасыз ететін жылу беру және ыстық сумен жабдықтау жүйелерінің (құбырлардың, аспаптардың, арматураның, кең бактардың) ақауларын жою;

жылытылмау, ауа кіруін жоюға байланысты жүйеледі баптау және реттеу, су аққанда жылыту аспаптарын, сүлгі кептіргіштерді ауыстыру, құбырлар мен аспаптарды бекіту, құбырлардағы жылу оқшауларды, арматураны ретке келтіретін кең бактарды қайта қалпына келтіру;

жылыту жүйесін жөндеу, жуу және гидравликалық сынақтан өткізу;

жылу қоспаларын, элеватор және жылу тораптарын бақылау-өлшеу аспаптарымен жабдықтау;

суару жүйелерін консервациялау, қайта консервациялау және жөндеу;

суару жүйелерінің қосымша желісін орнату;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша ақауларды жою жөніндегі жұмыстарды орындау.

4.2-параграф. Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі электромонтерлер санының нормативтері

26. Кәсіптің шамамен атауы: жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі электромонтер.

27. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (кектемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер) электр желілері мен электр жабдықтарын, сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

қызметтік және қосымша үй-жайлардың (баспалдақ торшаларын, вестибюльдердің, жертөлелердің шатырасты орынжайлардың) электр жабдықтарын жөндеу;

таратқыш қалқандарды және кірме-таратқыш қондырғыларды жөндеу;

шамдарды жөндеу және ауыстыру;

қыздыру және люминесцент шамдарын ауыстыру;

автоматтарды, пакетті ауыстырып қосқыштарды, қорғаныш сөндіру құрылғыларын, сөндіргіштерді ауыстыру;

жекелеген жергілікті электр сымын ауыстыру;

жарылыс қаупі жоқ орындауда жертөлелер техникалық қосалқы орынжайларда, техникалық дәліздердегі жарық жүйесін қайта қалпына келтіру;

үйдегі және көшедегі жарық беру жабдықтарын пайдалану;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша ақауларды жою.

4.3-параграф. Бақылау-өлшеу аспаптарымен автоматика жөніндегі слесарь санының нормативтері

28. Кәсіптің шамамен атауы: бақылау-өлшеу аспаптарымен автоматика жөніндегі слесарь.

29. Жұмыстың шамамен құрамы:

бақылау-өлшеу автоматы және өзге де аспаптар мен механизмдерді жөндеу, жинау, ретке келтіру, сынақтан өткізу, оңдау, монтаждау, баптау және тапсыру;

біріктіру схемаларын жасау және монтаждау;

аспаптарды сырлау;

әртүрлі дәнекерлегіштермен дәнекерлеу;

релелік қорғаныш қондырғыларын, электрлік автоматика, телемеханика қондырғыларын икемдеу және баптау;

аппаратура жұмысындағы ақауларды анықтау және жою;

барлық бақылау-өлшеу аспаптарының, автореттегіштер мен қоректендіру автоматтарының барлық түрлері нақтылығының сыныптары бойынша ретке келтіру және тексеру;

ақаулар ведомосын жасау және аспаптар мен автоматтарға паспорттар мен аттестаттар толтыру.

4.4-параграф. Электр газбен дәнекерлеушілер санының нормативтері

30. Кәсіптің шамамен атауы: электр газбен дәнекерлеуші.

31. Жұмыстың шамамен құрамы:

дәнекерлеу жіктерін ағысын анықтау мақсатында жылыту маусымы басталар алдында ғимараттың инженерлік жабдықтары мен коммуникациясын жыл сайын тексеруді жүргізу;

берілген өлшемдерге дәнекерлеудің барлық кеңістіктік позицияларында бөлшектерді, тораптарды, конструкцияларды және құбырларды дәнекерлеуді орындау;

ұзындығы екі метр орталық жылыту және ыстық сумен жабдықтау жүйелері құбырларының авариялық учаскелерін ауыстыру;

раковиналар мен жарықтарды дәнекерлеу;

қоқыс құбырын жөндеу кезінде дәнекерлеу жұмыстары.

4.5-параграф. Слесарь-жөндеушілер санының нормативтері

32. Кәсіптің шамамен атауы: слесарь-жөндеуші.

33. Жұмыстың шамамен құрамы:

коммуникациялық коллекторларды қарап тексеру, оларды газдалудың болмауына тексеру және желдету;

коллектордың күзетілетін аймағын қоқыстан тазарту;

коллекторларға орнатылған коммуникацияларға рұқсатты қамтамасыз ету;
коллекторлардың суға батуы кезінде суды ағызуды жүргізу;
құрылыс құралымдарының гидрооқшаулағышын қайта қалпына келтіру;
люктерді, сондай-ақ жартылай өткізгіш арналардың коллекторға түйісетін жерлерін түмшалау;

люктерді, торларды, кронштейндерді жөндеу және бояу кезінде сылақ және сырлау жұмыстарын орындау;

баспалдақтардың, алаңдардың, өтпелер мен олардың таяныштарының бекітпелерін тексеру, оларды жөндеу;

коллектордың люктерін қар мен мұздықтардан тазарту;

желдету немесе механикалық желдетуді қосу жолымен коллектордағы температураны 300 С-тен асырмай ұстау;

дренажды жүйелер жұмыстарын карап тексеру;

дренаждарды жуу және тазарту;

коллекторлардың электрлік жарық жүйелерінің жұмысын тексеру және барлық жұмыс түрі бойынша ақауларды жою.

3-кесте

Р/с №	Кәсіптердің атауы	Өлшем бірлігі	Сандық норматив
1.	Слесарь-сантехник	ғимараттың жалпы алаңының 1000 шаршы метр (бұдан әрі – м2)	0,2
2.	Электр жабдықтарын жөндеу және күтім жасау жөніндегі электромонтер	ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,37
3.	БӨАжА слесарі	ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,18
4.	Электр газбен дәнекерлеуші	ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,01
5.	Слесарь-жөндеуші	ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,01

5-параграф. Ғимараттардың құрылымдық элементтерін жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативтері

34. Еңбекті ұйымдастыру және жұмыстар технологиясы:

ғимаратты ағымдағы жөндеу құралымдарын сақтау, ғимараттардың тозуын болдырмау үшін ғимаратты әрлеу жөніндегі жоспарлы – алдын алу жұмыстарынан, пайдалану процесінде туындайтын ұсақ зақымдар мен ақауларды жою жұмыстарынан тұрады;

ағымдағы жөндеу жөніндегі жұмыстар жоспарланған және күтпеген жұмыстарға бөлінеді;

жоспарланған жұмыстарға мерзімдік қарап тексерулер мен алдын алу жұмыстары жатады;

күтпеген жұмыстарға ғимаратты пайдалану барысында анықталатын ұсақ зақымдары мен ақауларын жою жөніндегі жұмыстар жатады;

ғимараттың құрылымдарын және оны әрлеуді техникалық қарап тексеру барысында анықталған ұсақ ақаулары жойылады;

алдын ала ағымдағы жөндеу объекті бойынша жоспарға сәйкес жүргізіледі;

алынған тапсырмаға сәйкес жұмысшылар қоймадан (шеберханадан) қажетті құрал-сайманды, құрылғыларды, материалдарды алып, көлік құралдарына апарып салады (немесе өздері апарды), белгіленген тәртіппен реттеліп салынған заттарды объектіге (жұмыс аймағына) түсіреді;

жұмыс аяқталғаннан кейін жұмысшылар жұмыс орнын тазартып жинайды, қалдықтар мен қоқыстарды белгіленген жерлерге көлікпен әкетеді, пайдаланылмаған материалдар, құрал-саймандар мен құрылғыларды көлік құралдарына апарып салады (немесе өздері апарды), оларды түсіріп, қоймаға (немесе шеберханаға) реттеп жинайды ;

алдын ала жөндеуді жүргізу кезінде жекелеген тетіктерді, құрылымдық элементтерді жасау жөніндегі операциялар шеберханаларда тұрақты жұмыс орындарында орындалады.

35. Ғимараттардың құрылымдық элементтерін жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативі 4-кестеде келтірілген.

5.1-параграф. Металды төбелерді жабушылар санының нормативтері

36. Кәсіптің шамамен атауы: металды төбелерді жабушы.

37. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер), сондай-ақ төбе жабындарының ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін құрылымдық элементтерді қарауды (тексеруді) жүргізу;

болатты төбе жабындарын ішінара жөндеу;

ғимараттың су ағатын құбырларын, иіндерді, құйғыштарды, науаларды, жиектерді, кенерлерді, парапет торшаларды, маңдайшасындағы шығыңқы бөліктеріндегі сыртқы жабындарының салбырап тұрған жерлерін ауыстыру, жөндеу және бекіту;

сыртқы суағарлардың құйғыларының лоток-қақпақшаларын орнату және оларды алып тастау;

келте құбырларды ауыстыру, келте құбырларға желбаққыштарды орнату;

түтін және желдету құбырларын бекіту, түтін және желдету құбырларының қалпақшаларын ауыстыру;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша төбенің құрылымдық элементтерінің ақауларын жою;

төбені қар мен мұздақтардан, ластан, жапырақтар мен бөтен заттардан тазарту; қиылған жерлерін, тарақтарды бұғу.

5.2-параграф. Рулонды төбе жабушы және дана материалдардан жасаған төбе жабушылар санының нормативтері

38. Кәсіптің шамамен атауы: рулонды төбе жабушы және дана материалдардан жасаған төбе жабушы.

39. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер), сондай-ақ төбе жабындарының ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін құрылымдық элементтерді қарауды (тексеруді) жүргізу;

жұмсақ төбе жабынын мастикамен жабу;

асбоцементті, шифер және жабынды төбелердің жекелеген табақтарын ауыстыру;

жұмыстың жазғы және қысқы режимінде ішкі су ағынын ауыстырып қосу;

ішкі су ағын жүйелерін жөндеу;

төбе жабынын қар мен мұздақтардан, қоқыстан, ластан, жапырақтар мен бөтен заттардан тазарту;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша төбенің құрылымдық элементтерінің ақауларын жою;

шатырдан су ағып кеткен оқшаулау, ұйымдастырылған сутөкпе жүйелердің ақауларын жою және өзгеде жұмыстар.

5.3-параграф. Сырлаушылар санының нормативтері

40. Кәсіптің шамамен атауы: сырлаушы.

41. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер) сырланған жерлерді, сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

ғимараттардың немесе олардағы жабдықтардың жекелеген құрылымдық элементтерінің ақауларын жоюға байланысты сырлау жұмыстарын орындау;

ағу салдарын жою, қасбеттерді, қабырғаларды, тобелерді желімді әрі ізбесті сырлармен, қабырғаларды, терезелерді, есіктерді, тобелерді, радиаторларды, жылу құбырларын, шатырлар мен олардың құрылымдық элементтерін майлы сырмен сырлау жөніндегі жұмыстарды орындау;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша ақауларды жою.

5.4-параграф. Ағаш шеберлері санының нормативтері

42. Кәсіптің шамамен атауы: ағаш шебері.

43. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер) ғимараттың үй-жайларын, оның ағаш құрылымдарын, сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

шатыр тіреуіштерді, тіреуіштің астына жуан бөрене ағаштар мен торларды бекіту және жөндеу;

қабаттар арасындағы және шатыр ағаш қаптағыштарды нығайту және жөндеу;

ағаш қабырғалар мен аралықтарды жөндеу және бекіту;

ағаш еденді ауыстыру және жөндеу;

қабырғалардың, салынған шкафтар мен тебелердің құрғақ сылақтарын жөндеу;

орынжайлардың үстіңгі жақтарын, іргелерін, ойық жерлерін ауыстыру;

ағаш баспалдақтарды, таяныштар мен өртке қарсы жабдықталған алаңдарды жөндеу

;

ағаш құрылымдарды антисептикалық және өртке қарсы қорғау жөніндегі жұмыстар; туды және үй белгілерін ұстағыштарды бекіту;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша ақауларды жою.

5.5-параграф. Әйнекшілер санының нормативтері

44. Кәсіптің шамамен атауы: әйнекші.

45. Жұмыстың шамамен құрамы:

әйнектерді көлемі мен конфигурациясы бойынша кесу және оларды тегістеу;

әйнек сылақтарын дайындау;

әйнектерге сылақтарды немесе герметиктерді жағу, ағаштан, металдан, темір бетоннан, пластмассадан және басқа да заттардан жасалған жерлердегі ойықтарға әйнектерді салу, оларды бекіту;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша өзге де осыған ұқсас жұмыстарды орындау.

5.6-параграф. Сылақшылар санының нормативтері

46. Кәсіптің шамамен атауы: сылақшы.

47. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер) қасбеттердің қапталу және сылақ жағдайын, сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

үй-жай қабырғаларының, төбелерінің, карниздерінің сылақтарын, терезе мен есіктің еңіс жерлерін дұрыстау;

қасбеттердің қаптамаларын және сылағын, ұсақ-түйектерді жөндеу, жертөлелер мен баспалдақ алаңдарындағы цементті еденді жөндеу (шұңқырларды бітеу) жұмыстарын тексеру;

қабырғалардың, жапсырма бұйымдар мен адамдардың қауіпсіздігіне қауіп төндіретін басқа да шығыңқы құрылымдардың элементтерін бекіту;

ғимараттың құрылымдық элементтеріндегі ақауларды жою.

5.7-параграф. Ағаш ұсталары санының нормативтері

48. Кәсіптің шамамен атауы: ағаш ұстасы.

49. Жұмыстың шамамен құрамы:

маусымдық пайдалануға дайындық кезеңінде (көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер) ғимараттың үй-жайларын, оның құрылымдық элементтерін (терезе және есік орнатылған жерлердің тегістігін), сондай-ақ ақауларын анықтап және оларды жою мақсатында авариялық зақымдардан, өрттен, апатты сипаттағы құбылыстардан кейін қарауды (тексеруді) жүргізу;

терезе және есік орнатылған жерлерде олардың дұрыс орнатылуын қолдау жұмыстары және оларды жөндеу;

үй-жайлардағы терезелердің, желкөздердің сыртқы жарма дінгектерін, есік қаптамаларын, витражды және витриналық толтырымдарды, әйнек блоктарын ауыстыру;

кіреберістегі есіктерге серіппе мен жабу тетіктерін орнату және оларды жөндеу;

шатыр және жертөле үй-жайларында, техникалық қосалқы орынжайларда нормативтік температура – ылғалдылық режимін белгілеу жөніндегі жұмыстарды орындау (ретке келтірілген торларды орнату, шатыр асты дыбыс естілетін терезелерді, кіреберіс есіктерді әйнектеу және жабу);

жиһазды маусымдық қарап тексеру және оның дұрыс пайдаланылуы мен ұсталуын қадағалау, жиһазды ағымдағы жөндеу;

ұйым әкімшілігінің өтінімдері бойынша ақауларды жою.

5.8-параграф. Көмекші жұмысшылар санының нормативтері

50. Кәсіптің шамамен атауы: көмекші жұмысшы.

51. Жұмыстың шамамен құрамы:

жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүргізгеннен, аварияларды жойғаннан, кездейсоқ қоқыстан тазартқаннан кейін шатырасты және жертөле орынжайларын ретке келтіру; ірі габаритті қоқыстарды, металл қалдықтарын, қайталама шикізатты тиеу; жертөледен су ағызу; металды контейнерлерді сырлау; қойма жұмыстары.

4-кесте

Р/с №	Кәсіптің атауы	Өлшем бірлігі	Сандық норматив, адам
1.	Металды төбе жабындарын жабушы	Төбе жабын болаттан жасалған 1000 м2 төбе жабыны	0,06
2.	Рулонды төбе жабындарды және дара материалдардан жасалған төбе жабындарды жабушы	Қарақағаз рубероидынан және басқа да рулонды жасалған 1000 м2 төбе жабыны	0,07
		Асбоцементті шиферден, жабындар мен басқа да материалдан жасалған 1000 м2 төбе жабыны	0,05
3.	Сырлаушы	Ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,01
4.	Ағаш шебері	Ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,02
5.	Әйнекші	Ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,01
6.	Сылақшы	Ғимараттың жалпы алаңының 1000 м2	0,01
7.	Ағаш ұстасы	Жиһаздың 100 бірлігі	0,08
8.	Көмекші жұмысшы	Шатыр асты, жертөле орынжайларының, техникалық қабаттардың жалпы алаңының 1000 м2	0,03

6-параграф. Желдеткіш және ауа баптау жүйелерін жөндеу және оларға күтім жасау жөніндегі слесарь санының нормативтері

52. Кәсіптің шамамен атауы: желдеткіш және ауа баптау жүйелерін жөндеу және оларға күтім жасау жөніндегі слесарь.

53. Жұмыстың шамамен құрамы:

ауа өткізгіштерінің, ауа қабылдағыштардың майысу, айырылу, бұзылған дроссель – клапандары мен тетіктері түрінде механикалық зақымдалуларын жою;
ауа өткізгіштерінің тығыздықсыз болуын жою;
фланецті біріктірілген жерлердегі болттардың тартылуын тексеру;
ауаны тасымалдайтын ауа өткізгіштерді ерекше бақылауға алу;
желдеткіш желілердің барлық элементтері бекіністерінің мықтылығын тексеру;
фланец аралығындағы төсемдерді ауыстыру.

5-кесте

Жабдықтың атауы	Жабдықтың бір бірлігіне шаққандағы жұмысшылар санының нормативі, адам
Электр желдеткіштердің өнімділігі, сағатына текше метр (бұдан әрі – м3/с)	
900 – 3500	0,007
6000 – 9000	0,013
9000 – 11000	0,025
14000 -16000	0,032
Осьті желдеткіштердің өнімділігі, м3/с	
3800 – 8000	0,001
9000 – 14000	0,002
12000 – 21000	0,003
21000 – 30000	0,004
30000 – 41000	0,005
41000 – 65000	0,006
Ауа-жылу агрегаттарының ауа бойынша өнімділігі, м3/с	
3400-ге дейін	0,008
3900 – 7000	0,009
8400 – 13900	0,012
14000 – 25000	0,015
Ауа баптағыштардың ауа бойынша автономды өнімділігі, м3/с	
3000-ге дейін	0,030
5000	0,042
7500	0,062
10000	0,078
15000	0,095
Орталық ауа баптағыштардың ауа бойынша өнімділігі, мың м3/с	
20	0,145
40	0,162
63	0,180
80	0,200
125	0,235
Калориферлер, қыздырылған жердің 10 шаршы метріне	0,001
Өздігінен тазаратын майлы сүзгілер: бір панельді	0,012

екі панельді	0,022
үш панельді	0,032
Торшамен, сақиналармен, металл ұнтақтарымен және т.б. толтырылған майлы сүзгілер (бір кассетаға) ауаның берілуі, м3/с: 1500 – 2000	0,002
Маталы, қағазды сүзгілер (бір кассетаға) ауаның берілуі: 1500 - 2000 м3/с болғанда	0,003
Фасонды бөліктері бар дөңгелек қиынды ауаарналары ұзындығы 10 метрге диаметр ауаарнасы миллиметр:	0,002
150-ге дейін	0,003
300	0,004
500	0,006
750	0,007
1000	0,008
1250	0,009
1500	

7-параграф. Қазандық операторлары санының нормативтері

54. Кәсіптің шамамен атауы: қазандық операторы.

55. Жұмыстың шамамен құрамы:

газ тәрізді, сұйық отынмен немесе электрмен қыздыру арқылы жұмыс істейтін сумен және бумен қыздырылатын қазандықтардың күтімі;

қазандықтарды жағу, іске қосу және оларды тоқтату, оларды суға толтыру;

қазандықтың арматурасы мен аспаптарын тазарту;

бумен қыздырылатын толтырғыш сорғылардың, форсункалардың экономайзерлерінің, ауамен қыздырғыштарының, бумен қыздырғыштарының жұмысын ретке келтіру және оларды қадағалау;

негізгі агрегаттарға күтім жасау аймағында орналасқан жылу желілік бойлерлік қондырғыларға немесе қысылған бу станцияларына күтім жасау;

жылу өткізгіштердің схемаларындағы күтім жасау агрегаттарын іске қосу, тоқтату және ауыстырып қосу;

тұтынушыларға жіберілетін жылуды есепке алу;

бақылау-өлшеу аспаптары бойынша қазандықтардағы судың деңгейін, будың, судың және жіберілген газдың қысымы мен температурасын қадағалау;

температуралық кестеге сәйкес қазандықтардың жұмысын (жүктемесін) ретке келтіру;

қазандықтарды, олардың қосымша механизмдерін, бақылау-өлшеу аспаптарын профилактикалық қарап тексеру және күтім жасалатын жабдықтарды жөндеуге қатысу;

қазандықтар мен олардың қосымша механизмдерін жөндеуден қабылдау және оларды жұмысқа әзірлеу;

жұмыс аймағының жұмыс орындарын жинау.

6-кесте

Қазандықтар саны	Қазандықтардың жалпы өнімділігі, сағатына гикалория (бұдан әрі – Гкал/ч)									
	0,1-5	5,1-10	10,1-25	25,1-60	60,1-100	100,1-150	150,1-200	200,1-300	300,1-500	500,1-700
	Ауысымдағы сан нормативтері, адам									
1	1,0	1,0	1,2	1,3	1,5	-	-	-	-	-
2	1,2	1,5	1,6	2,0	2,2	2,25	-	-	-	-
3	1,3	1,6	2,0	2,0	2,2	2,25	2,4	2,5	2,7	2,9
4	1,5	2,0	2,0	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,9	3,0
5	1,6	2,0	2,0	2,25	2,25	2,5	2,6	2,7	3,0	3,1
6	2,0	2,0	2,0	2,25	2,3	2,6	2,7	2,8	3,0	3,1
7	2,0	2,0	2,0	2,25	2,4	2,7	2,8	2,9	3,1	3,2
8-9	2,0	2,25	2,25	2,4	2,5	2,8	2,9	3,0	3,1	3,2
10-11	2,0	2,25	2,3	2,5	2,6	2,9	3,0	3,0	3,2	3,3
11-ден астам		2,3	2,5	2,6	2,7	3,0	3,0	3,0	3,2	3,3

Ескертпелер:

1. жұмысшылар санын белгілегенде жылыту маусымындағы жүктеме барынша көп болған кезеңде дайын болған қазандықтардың саны есепке алынады;

2. қашықтықтан басқару пульттерімен жарактандырылған қазандықтарда қазандық операторларының саны 0,4 коэффициентін қолданумен, нормативтердің негізінде белгіленеді;

3. булы қазандықтармен жабдықталған қазандықтардағы операторлардың санын белгілеу кезінде 1,15 коэффициенті қолданылады;

4. қазандықтардың оқшауланған үй-жайларында орнатылған қазандықтарға бір мезгілде күтім жасау мүмкін болмағанда, жұмысшылардың саны әрбір учаске бойынша белгіленеді;

5. қосымша берілген жүктемелерге сәйкес келмеуге байланысты, қазандықтардың жүктемесі толық болмаған жағдайда, санын есептеу кезінде іс жұмыс істейтін қазандықтардың нақты саны мен жиынтық өнімділік есепке алынады.

8-параграф. Қазандық машинистері (от жағушылар) санының нормативтері

56. Кәсіптің шамамен атауы: қазандық машинисі (от жағушы).

57. Жұмыстың шамамен құрамы:

қатты отынмен жұмыс істейтін су жылыту және бу қазандықтарына қызмет көрсету ;

қазандықтарды жару, іске қосу және оларды тоқтату және оларды сумен толтыру; отынды ұсақтау, қазандыққа салу және қазандықтағы отынды көсеу; отынның жануын ретке келтіру;

бақылау-өлшеу аспаптары бойынша жылыту жүйесіне берілетін қазандықтағы судың деңгейін, бу қысымы мен су температурасын қадағалау;

ауыр заттар көтеретін және күл мен шлакты алып тастайтын қондырғыларды, стокерді, экономайзерлерді ауа қыздырғыштарды, бу қыздырғыштар мен қоректік сорғыларды іске қосу, тоқтату, ретке келтіру;

негізгі агрегаттарға күтім жасау аймағында орналасқан жылу желілік бойлерлік қондырғыларға немесе қысылған бу станцияларға қызмет көрсету;

бумен және сумен қыздырылатын қазандықтардың от жағатын жерлері мен бункерлерінен шлак пен күлді қолмен және механикалық тәсілмен алып тастау;

күл мен шлакты қолмен немесе механизмдердің көмегімен кол арбаларға, вагонеткаларға не вагондарға тиеп, оларды белгіленген жерге тасымалдау;

шлак пен күлді арнайы аппараттармен шаю;

шлакты және күлді үйінділерді жоспарлау;

жабдықтардың жұмысындағы ақаулардың алдын алу және оларды жою;

қазандықтарды, қосымша механизмдерді бақылау-өлшеу аспаптарын алдына ала қарап тексеру;

қазандық агрегаттарын жоспарлы – алдын ала жөндеуге қатысу;

қазандықтар мен қосымша механизмдерді жөндеуден қабылдау және оларды жұмысқа дайындау;

жұмыс орнын жинау.

7 -кесте

Қазандық типі	Қазандықтағы қазандықтардың саны				
	1	2	3	4	5 және одан астам
	Ауысымдағы қазандықтарды механикаландырылған тиеумен жұмысшылар санының нормативі, адам				
Су қыздыратын қазандықтар, орташа номиналды өнімділігі, Гкал/с: 10,0-ге дейін болғанда	1,1	1,3	1,5	1,8	2,2
10,0-ден астам 20,0-ге дейін болғанда	1,3	1,5	1,8	2,2	2,4
20,0-дан астам 50,0-ге дейін болғанда	1,4	1,8	2,2	2,5	2,9
Бумен қыздырылатын қазандықтар, орташа					

номиналды өнімділігі, сағатына тонна: 10,0-ге дейін болғанда	1,2	1,4	1,7	2,0	2,4
10,0-ден астам 50,0-ге дейін болғанда	1,6	2,0	2,4	2,8	3,2

8-кесте

Жылыту кезеңінде ауысымда 1 қазандыққа жұмсалатын көмірдің орташа шығысы, тонна	Қазандықтағы қазандықтардың саны			
	1	2	3	4
	Ауысымдағы қазандықтарды қолмен тиейтін жұмысшылар санының нормативі, адам			
0,5-ге дейін	1,0	1,0	1,2	1,5
0,5-ден астам 1,0-ге дейін болғанда	1,2	1,8	2,0	2,2
1,0-ден астам 2,0-ге дейін болғанда	1,4	2,3	2,6	3,0
2,0-ден астам 3,0-ге дейін болғанда	1,6	2,7	3,3	4,0
3,0-ден астам	2,0	3,2	4,0	5,0

9-параграф. Күзетші (вахтер) санының нормативтері

58. Кәсіптің шамамен атауы: күзетші (вахтер).

59. Жұмыстың шамамен құрамы:

вестибюльдің кіреберіс есіктеріндегі кезекшілік;

күзетілетін объектінің тұтастығын тексеру (құлыптар мен өзге де құлыптау құрылғылары, пломбалардың болуы, дабыл құрылғыларының, телефондардың, жарықтандырудың жарамдылығы, өртке қарсы мүкәммалдың болуы);

құжаттарды тексеру және журналға белгі қою.

60. Ауысымдағы күзетші санының нормативі: бір постқа – 1 адам.

10-параграф. Диспетчерлер санының нормативтері

61. Кәсіптің шамамен атауы: диспетчер.

62. Жұмыстың шамамен құрамы:

телефон арқылы өтінімдерді қабылдау және тіркеу, олардың себептері мен сипатын анықтау;

бригадаларды авариялар болған жерге жіберу туралы мәселені жедел шешу;

диспетчерлік журналды толтыру және басқа да техникалық құжаттаманы толтыру;

аварияларды жоюдың барысын және жұмыстарды орындау барысының бұзылуын алдын алу, сондай-ақ оларды туындатқан себептерді жедел бақылау үшін желіде орналасқан жұмыс бригадаларымен байланысты жүзеге асыру;

ауысым бойынша кезекшілікті қабылдау және тапсыру.

63. 1 диспетчерлік пунктке шаққандағы сандық норматив:

бір ауысымды жұмыс режимінде – 1 адам;

тәулік бойы жұмыс режимінде – 4 адам.

11-параграф. Телефон байланысы мен радиофикацияның желілік құралымдарының электромонтерлері санының нормативтері

64. Кәсіптің шамамен атауы: телефон байланысы мен радиофикацияның желілік құралымдарының электромонтері.

65. Жұмыстың шамамен құрамы:

зақымдалған жерлерді және оның сипатын анықтап, зақымдарды жою;

телефон аппараттарын, дауыс зорайтқыштар мен біріктіретін сымдарды жөндеу;

арнайы схема бойынша қосымша телефон аппараттарын, сондай-ақ қосарланған телефон аппараттарын орнату және қосу, жерсіндіру;

сымдарды орнату, реттеу;

жұмыс нәтижесінде болған байланыс құралымдарының құрамын өзгертуге мүкәммалдық анықтама жасау;

автоматты жүйелерді, электрондық, телемеханикалық, әртүрлі желілік және жиілігі жоғары аппаратураны баптау және сынақтан өткізу;

контактсіз элементтерімен жинақталған схемаларды, басқару құралдарын, диспетчерлік телефон станцияларын, сигнал беру құралдарын жинау және тексеру, сондай-ақ аппаратурға, аспаптарға, автоматты әрекет ететін қондырғыларға, телемеханика құралдарына күтім жасау;

олардың жұмысындағы ақауларды анықтау және оларды жою;

аппаратура мен байланыс құралымдарын қарап тексеру.

9-кесте

Жабдықтың атауы	Санының нормативі, адам
Радио- және радио реттегіш байланыс аппаратурасы	0,254
Электрмен қоректендіру қондырғылары	0,277
Диспетчерлік байланыс аппаратурасы	0,460
Дауыс зорайтқыш байланыс аппаратурасы	0,602
Автоматика және сигнализация аппаратурасы	0,164
Өндірістік байланыс аппаратурасы	0,20
Теледидарлық өнеркәсіптік қондырғы	0,730

2-тарау. Қарапайым құрылғыларды қолдана отырып, қолмен орындалатын тиеу-түсіру жұмыстарына арналған уақыт нормалары

1-параграф. Автокөлікке контейнерлік – буып-түю және дана жүктерді тиеу немесе түсіру жөніндегі жұмыстарға арналған уақыт нормалары

66. Кәсіптің шамамен атауы: тиеуші.

67. Жұмыстың шамамен құрамы:

қарапайым тиеу – түсіру құрылғыларын және тасымалдау құралдарын (қол арбаларды, арбашаларды, көлікті және өзге де көтеру – көліктік механизмдерді) қолдана отырып, жүктерді қолмен тиеуді, түсіруді-сұрыптауды, реттеп салуды, көшіруді қайта өлшеп салуды және өзге де жұмыстарды жүзеге асырады;

қоймаларда және көлік құралдарында жүктерді бекітуді және жабуды жүзеге асырады;

қоймада (жылжымалы құрамда) штабельден жүкті алу, 20 метрге дейін қашықтыққа жылжыту және жылжымалы құрамға (қоймаға) салу;

жүкті түсіргеннен кейін жылжымалы құрамды тазалау.

10-кесте

Р/с №	Жүктің атауы және бір орнының массасы, килограмм (бұдан әрі – кг)	Жүк тиеуге немесе түсіруге арналған уақыт нормасы, бір тонна жүкке адам – сағат
1.	Қаптар мен қағаз қаптардағы жүктер:	
	15-ке дейін	0,47
	16-30	0,38
	31-100	0,34
2.	Байламдағы, тендей, ашық және жабық жәшіктердегі, баллондардағы, бидондардағы, оралмаған жүктер:	0,51
	30-ға дейін	0,41
	31-50	0,37
	51-80	0,35
	81-120	0,36
	120-дан астам	0,37
3.	Домалататын бөшкедегі және тара бөшкедегі жүктер:	
	15-ке дейін	0,59
	16-30	0,48
	31-50	0,38
	51-80	0,30
	81-300	0,27
	300-ден астам	0,29
	Терезе және айна шынысы, шынылы және эмальды ыдыс,	

4.	шыны мен фарфордан жасалған бұйымдар	0,43
5.	Тараға жинақталған жәшіктер, бидондар, кәрзеңкелер, металдан және шыныдан жасалған ыдыс, пенопласт	0,82
6.	Орамадағы электр шамдары, 8 текше метрден астам жеңіл салмақты тиеу бар жүктер	0,79
7.	Ашық жәшікте сыйымдылығы 1 литрге дейін шыны ыдыстағы сұйықтық	0,49
8.	Әртүрлі тарадағы жинақталған және ұсақ партиялы жүктер	0,42
9.	Қаттамасыз жиһаз (үстелдер, орындықтар және өзге де жиһаз): 30-ға дейін	0,46
	31-50	0,42
	51-80	0,36
	81-100	0,37
	100-ден астам	0,38
10.	тойтару жиегі, планкалар, тақтайшалар және бумадағы паркет:	
	10-ға дейін	0,75
	10,1-20	0,55
	20,1-30	0,47
	30,1-50	0,43

* Қарапайым құрылғыларға арбалар, қол арбалар, медведка-арбалар, зембилдер және өзге де құрылғылар жатады.

3-тарау. Қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету және жұмыс уақыты нормалары

68. Еңбекті ұйымдастыру және жұмыс технологиясы:

қызметтік үй-жайлар санатына мыналар жатқызылған: қызметкерлер жұмысына арналған бөлмелер, басшылардың кабинеттері, қабылдау бөлмелері, қорамдық ұйымдар үй-жайлары, келушілерді күту және қабылдау үй-жайлары, медициналық пункттер;

жұмыс орындарына күтім жасауға ауысым басталмас бұрын жинау құралдары мен құрылғыларды (швабра, шаңсорғыш, сыпырғыш, щетка, шүберек, шелек, қалақша, жуу құралдары) жеткізуге кеткен уақыт жатқызылған;

жұмыстарды орындауға байланысты орнынан жылжытулар уақыты еңбек жөніндегі нормативтермен есепке алынған;

еденді жинауға арналған уақыт нормалары үй-жайдың мақсатына, жинау тәсіліне, үй-жайдың заттармен толтырылуына, сондай-ақ жиһазды жылжытуға және оны жылжытпауға байланысты сараланып белгіленген;

заттармен толтырылу коэффициенті көлемнің шаршы метрі бір мақсаттағы үй-жайларда орналасқан заттарға, осы үй-жайлардың барлық алаңына қатысты белгіленеді;

үй-жайларды жинағанда қолмен жинау құралдары қолданылады;

кілем жабындыларын, алашаларды, жұмсақ дивандарды, креслолар мен орындықтарды тазалағанда шансорғыштар қолданылады;

қызметтік үй-жайлар қызмет көрсету тазалаушылардың нормалары үй-жайлардың мақсатына және олардың заттармен толтырылуына байланысты сараланып жасалған.

69. Қызметтер нормалары (Нқк) мынадай 7-формула бойынша есептелген:

$$N_o = \frac{T_{cm}}{T_{no}}, \quad (7)$$

мұндағы T_{cm} – жұмыс уақытының ауысымдық қоры;

T_{no} – негізгі жұмыстар көлемінің бірлігі бойынша қызметтер уақытының нормасы.

70. Қызметтер уақытының нормасы (T_{no}) мынадай 8-формула бойынша белгіленеді

:

$$T_{no} = (T_{n1} + T_{n2} + T_{n3} + T_{np}) \times K, \quad (8)$$

мұндағы T_{n1} , T_{n2} , T_{n3} ... T_{np} — жекелеген жинау жұмыстарын орындауға жұмсалатын уақыт және мынадай 9-формула бойынша белгіленеді:

$$T_{n1} = t \times V \times q, \quad (9)$$

мұндағы t – жұмыстар көлемінің бірлігіне шаққандағы оперативтік уақыт нормативі

:

V – қызмет көрсетелетін объектідегі атауы бір жұмыстар бірлігінің саны;

q – осы жұмыстың ауысымда қайталануы;

K – жұмыс орнында күтім жасауға, сол сияқты демалыс пен жеке мұқтаждыққа жұмсалатын уақыт шығындары ескерілетін коэффициент, ол мынадай 10-формула бойынша белгіленеді:

$$K = 1 + \frac{(a_1 + a_2)}{100}, \quad (10)$$

мұндағы, a_1 – оперативтік уақытқа қатысты 94-пен жұмыс орнына күтім жасауға кеткен уақыт

a_2 – оперативтік уақытқа қатысты %-бен демалыс пен жеке мұқтаждыққа кеткен уақыт.

71. Қызметтік үй-жайларды тазалаушылардың нормативтік келулер саны (C_k) үй-жайлардың типтеріне, олардағы жиналатын алаңдарға және олардың толтырылуына орай мынадай 11-формула бойынша есептеледі:

$$C_k = \frac{N_1}{H_{o1}} + \frac{N_2}{H_{o2}} + \frac{N_{13}}{H_{o3}} + \frac{N_n}{H_{on}}, \quad (11)$$

мұндағы, N_1, N_2, N_3 – олар бойынша әртүрлі нормалар белгіленетін әртүрлі үй-жайлардағы жиналатын алаңның көлемі;

$H_{o1}, H_{o2}, H_{o3}; H_{on}$ – 11-кесте бойынша белгіленетін тиісті типтегі үй-жайлар алаңдарына күтім жасау нормалары.

1-параграф. Қолмен тазалау құралдарын қолдана отырып қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету нормалары

72. Кәсіптің шамамен атауы: қызметтік үй-жайларды тазалаушы.

73. Жұмыстың шамамен құрамы:

ауысымның басында жұмыс орнына жеткізу және ауысым аяқталғаннан кейін қажетті тазалау құралдары мен құрылғыларды – сыпырғыш, щетка, шүберек, шелек, шөміш, жуғыш заттарды сақтау орнына жинау;

жуғыш заттардан ерітінді дайындау;

су мен жуғыш ерітіндіні мезгіл-мезгіл ауыстыру;

еденді құрғақ және дымқыл сыпыру және сүрту;

жиһазды, панельдерді, қабырғаларды, терезе жақтаулары мен әйнектерді, терезе төсеніштерін, батареяларды, есіктер мен есік блоктарын дымқыл сүрту және жуу;

еденді жуу кезінде стационарлық орнатылғаннан басқа жиһазды жылжыту, еденді жуу және жиһазды орнына қою;

себеттерді қағазбен арнайы ыдысқа босату;

жиналған қоқысты арнайы бөлінген орындарға шығару.

11 -кесте

Р/с №	Үй-жайлардың атауы	Ауысымдағы қызмет көрсету нормалары, шаршы метр			
		Заттардың қойылу коэффициенті			
		0,20-ге дейін	0,21-0,40	0,41-0,60	0,60-тан астам
1.	Қызметтік үй-жайлар	560	480	400	320

2.	Конференц-залдар, отырыстар мен кеңес өткізу залдары	-	-	770	600
3.	Вестибюльдер, холлдар, дәліздер, кулуарлар, темекі шегетін орындар	1110	960	-	-
4.	Баспалдақтар	730	-	-	-
5.	Техникалық кітапхана, мұрағат	-	-	-	510

Ескертпелер:

11-кестеде берілген қызметтер нормаларымен кілемдерді, кілемді алашалар мен жұмсақ жиһазды тазалау жөніндегі жұмыстар ескерілмеген, себебі оларды тазалау мерзімділігі жергілікті ұйымдастыру-техникалық шарттарына сәйкес белгіленеді;

шаңсорғыштың көмегімен тазалауға мынадай уақыт нормалары белгіленген: кілемнің немесе кілемді алашаның 1 м² – 0,36 минут, 1 жұмсақ кресло – 0,68 минут, 1 жұмсақ диван – 0,75 минут.

12-кесте

Үй-жайдың атауы	Ауысымдағы қызметтер нормасы, шаршы метр
Әйелдер дәретханасы	200
Ерлер дәретханасы	185
Себезгі бөлмесі	300

Ескертпелер:

дәретханалардағы қызмет көрсету нормаларын есептегенде мынадай санитариялық-техникалық жабдықтардың мөлшері қабылданды: әйелдер дәретханалары үшін – үш унитаз және екі раковина, ерлер дәретханалары үшін – үш унитаз, үш писсуар және екі раковина;

бір атаудағы жабдықтардың мөлшері артқанда қызметтер нормасы 0,98 коэффициентке көбейеді; бір атаудағы жабдықтардың мөлшері азайғанда қызметтер нормасы 1,02 коэффициентке көбейтіледі;

еденді күн сайын ылғалды тазалау кезінде қызметтер нормаларына мынадай коэффициенттерді қолдану керек: қызметтік үй-жайлар үшін – 0,863; конференц-залдар, кенестер мен отырыстар өткізу залдары – 0,729; вестибюльдер, холлдар, дәліздер, кулуарлар, темекі шегу орындары – 0,789; баспалдақтар үшін – 0,834; техникалық кітапханалар, мұрағаттар – 0,804.

2-параграф. Қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын механикалық тазалауға арналған уақыт нормалары

74. Кәсіптің шамамен атауы: қызметтік үй-жайларды тазалушы.

75. Жұмыстың шамамен құрамы:

ленолиум жабындысы бар алаңдарды машинамен тазарту;

машинаға су және жуу ерітіндісін құю;

еденді машинамен жуу.

12-кесте

Өлшем бірлігі	Уақыт нормасы, сағат
1 шаршы метр	0,002

Ескертпе:

уақыт нормаларында машинаға жуу ерітіндісін құю уақытының шығындары ескерілген.

4-тарау. Аумақтарды тазалаушылар (аула сыпырушы) орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету нормалары

76. Еңбекті ұйымдастыру және жұмыс технологиясы:

жылдың екі мезгілінде (салқын және жылы) жауын-шашын болған күндердің санын ескере отырып, аумақтың сыныбы мен жабындылар түрлері бойынша белгіленген қызметтердің ірілендірілген нормалары;

атмосфералық жауын-шашынға байланысты жылды екі мезгілге бөлу Қазақстан Республикасының барлық аумағы үшін бірыңғай қабылданды:

салқын мезгіл (қараша – наурыз, 152 күн), бұл кезде жауын-шашын көбіне қатты күйінде түседі;

жылы мезгіл (сәуір – қазан, 213 күн), бұл жауын-шашын көбіне сұйық күйінде түседі;

жабындылары жетік жасалған (асфалтталған, тасты), жетік жасалмаған (ұсақталған, жумыр тасты) және жабындысы жоқ аумақтар үшін нормалар аумақтардың сыныбына байланысты сараланып белгіленген;

аумақтар жолаушы қозғалысының қарқындылығына байланысты жіктелген:

I сынып – 50 адам-сағатқа дейін;

II сынып – 50-ден 100 адам-сағатқа дейін;

III сынып – 100 адам-сағаттан астам;

жолаушы қозғалысының қарқындылығы таңертең және кешке (жолаушылардың екі жаққа да қозғалысын ескере отырып жиынтық түрде) шекті жүктемемен 0,75 метр тротуар жолағында белгіленеді.

1. А-параграф. Жылдың салқын мезгілі үшін белгіленген қызметтердің нормалары

77. Кәсіптің үлгілік атауы: аумақты тазалаушы, аула сыпырушы.

78. Үлгілік жұмыс құрамы:

калыңдығы 2 сантиметрге дейін жаңадан түскен қарды сыпыру және үйме немесе үйінді етіп жинау;

қабат қалыңдығы 2 сантиметрден астам қарды үймеге немесе үйіндіге жиып жылжыту;

тайғақ кезінде аулаға құм немесе құм мен хлорид қоспасын себу;

су тарту құбырларының астындағы, кәріз қақпаларынан, газды және өрт сөндіру құдықтарынан мұздақтарды опырып алу;

ауланы қоқыс қардан тазалау (немесе қар болмаған ауланы сыпыру);

урналарды, ауладағы қоқыс салатын ыдыстар мен олардың тұрған орындарын тазалау және санитариялық өңдеу;

нөмірлік шамдар мен нұсқау белгілерін сүрту.

14-кесте

Р/с №	Қатты жауын-шашын болған күндер саны	Аумақ түрі						
		жабындысы жетілген			жабындысы жетілмеген			жабындысы жоқ
		аумақ сыныптары						
I	II	III	I	II	III	I		
		қызмет көрсету нормалары, м ²						
1.	10-ға дейін	6670	3020	2270	5190	2460	1920	4530
2.	11-20	6060	2890	2050	4770	2360	1740	4150
3.	21-30	5450	2760	1830	4350	2260	1570	3770
4.	31 -40	5000	2650	1660	4000	2180	1420	3440
5.	41 - 50	4610	2550	1510	3700	2100	1300	3170
6.	51 -60	4270	2460	1390	3420	2030	1200	2920
7.	61-70	3980	2370	1290	3200	1960	1110	2710
8.	71 - 80	3740	2290	1200	3000	1900	1040	2570
9.	81-90	3510	2220	1120	2820	1840	970	2430
10.	91-100	3320	2150	1050	2670	1780	910	2310
11.	101 - 110	3140	2080	970	2530	1730	860	2200
12.	111 - 120	2990	2020	940	2400	1680	810	2100
13.	121 - 130	2850	1960	890	2290	1630	770	2000

Ескертпелер:

жиналған қарды немесе оның үйіндісін көгалды жерлерге және ауланын бос учаскелеріне 1 текше метрге қар (немесе үйіндісін) лақтыруға (кейіннен қар лақтырылған жерді тегістей отырып) белгіленген уақыт – 23,9 минут; қарды немесе оның үйіндісін автокөлікке қолмен тиеуге уақыт нормасы 1 текше метрге қарға (немесе үйіндісіне) – 14,1 минут;

осы уақыт нормаларының негізінде (сол жерде белгіленген мерзімділікті ескере отырып) осы жұмыстарға жұмсалған уақыт шығындары белгіленеді және қызмет көрсетудің ірілендірілген нормалары тиісінше қайта есептеледі.

2. Б-параграф. Жылдың жылы мезгіліне арналған қызметтер көрсету нормалары

79. Кәсіптің шамамен атауы: ауланы тазалаушы, аула сыпырушы.

80. Жұмыстың шамамен құрамы:

ауланы сыпыру және қоқысты жинау, қоқысты 100 метрге дейінгі қашықтықта белгіленген жерге тасымалдау;

тротуар тақтайшаларының арасындағы шөпті алып тастау;

ауладағы қоқысты салатын ыдыстар мен олардың тұрған орындарын тазалау және санитарлық өңдеу;

нөмірлік шамдар мен нұсқау белгілерін, орындықтарды сүрту;

тасқын су құйылатын кәріз торшасын, кәріз қақпаларын, газды және өрт сөндіру құдықтарын тазалау.

15-кесте

Р/с №	Қатты жауын-шашын болған күндер саны	Аула түрі						
		жабындысы жетілген			жабындысы жетілмеген			жабындысы жоқ
		аула сыныптары						
		I	II	III	I	II	III	I
қызмет көрсету нормалары, шаршы метр								
1.	10-ға дейін	8860	3930	1700	6760	3070	1380	5850
2.	11-20	8980	3990	1730	6850	3120	1400	5940
3.	21-30	9100	4050	1760	6940	3170	1420	6030
4.	31 -40	9230	4110	1790	7040	3220	1440	6120
5.	41 - 50	9360	4170	1820	7140	3270	1460	6210
6.	51 -60	9490	4230	1830	7240	3320	1490	6300
7.	61-70	9620	4300	1880	7340	3370	1520	6400
8.	71 - 80	9760	4370	1910	7450	3420	1550	6500
9.	81-90	9900	4440	1940	7560	3470	1580	6600
10.	91-100	10040	4510	1970	7670	3530	1610	6700
11.	101 - 110	10180	4590	2010	7780	3600	1650	6800'
12.	111 - 120	10340	4670	2050	7900	3670	1690	6910
13.	121 - 130	10510	4750	2090	8030	3740	1730	7030

Ескертпелер:

аулаға су себу және ауланы жуу, сондай-ақ көгалды жерлерді жинау жөніндегі жұмыстарды орындау жергілікті ұйымдастыру-техникалық және климаттық

жағдайларға сәйкес белгіленеді, ірілендірілген нормаларды есептегенде осы жұмыстарға жұмсалатын уақыт шығындары ескерілмейді;

осы жұмыстарды орындағанда мынадай уақыт нормаларын пайдаланған жөн:

1 шаршы метр аулаға шлангіден суаруға:

I сынып – 0,04 минут;

II сынып – 0,07 минут;

III сынып – 0,08 минут;

1 м² аулаға шлангіден жууға:

I сынып – 0,04 минут,

II сынып – 0,07 минут,

III сынып – 0,08 минут;

көгалды жерлердің 1 шаршы метрін жинауға – 0,05 минут;

көгалды жерлердің 1 шаршы метріне су құйғанда – 0,08 минут;

осы уақыт нормаларының негізінде (сол жерде белгіленген мерзімділікті ескере отырып) осы жұмыстарға жұмсалған уақыт шығындары белгіленеді, тиісінше бекітілген қызмет көрсету нормалары қайта есептеледі.

Еңбек нормативтеріне

1-қосымша

Еңбек нормативтерімен қамтылған басқарма ғимараттарына жататын ғимараттардың сипаттамасы

Ғимараттар тобы	Ғимараттардың атауы
А тобы	Мемлекеттік басқарма ғимараты
В тобы	Облыстар, қалалар мен аудандар басқармаларының ғимараттары

Ғимараттың құрылымдық элементтері материалына байланысты екі топқа бөлінеді.

Бірінші топ: қабырғалары – кірпіш, панель; іргетастары – тасты және бетонды.

Екінші топ: қаптамасы нағыз гранит, қабырғалары монолитті темір бетонды.

Күтпеген жұмыстарға мыналар жатады: ұсақ зақымдар мен ақауларды жою, авариялар мен апатты зілзалалардың салдарын жою, апатты зілзалалар мен авариялардан кейін кезектен тыс тексерулерді жүргізу.

Тексерулер әр айға жасалатын кестелер бойынша жүргізіледі.

Тексерулердің барысында жұмысшылар анықталған ұсақ ақауларды жояды.

Кезектен тыс тексерулер нөсерден, қалың қардан, желден және басқа да маусымдық жағдайлардан кейін жүргізіледі.

Профилактикалық ағымдағы жөндеу объекті бойынша жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі.

Шұғыл түрде жою сипаты бар барлық ақаулар ғимаратты техникалық пайдаланудың қолданыстағы тәртібі мен нормаларына сәйкес белгіленген мерзімдерде орындалады.

Шұғыл түрде жою сипаты жоқ ақаулар профилактикалық жөндеу кезінде жойылады.

Авариялар мен апатты зілзалаларды жою жөніндегі жұмыстар көлемі арнайы, жоспардан тыс тексерулердің нәтижесінде белгіленеді.

Ғимараттар жоғары технологиялық тіршілікті қамтамасыз ету жүйесімен жарақтандырылған, оған қазіргі заманғы жылыту, желдету, ауаны баптау, лифтілер және әлемнің алдыңғы қатарлы фирмаларының өзге де күрделі аспаптары мен жабдықтарының моделі кіреді.

Барлық жүйелердің жұмысын басқару мен бақылау компьютерлік автоматты бақылау және реттеу орталығымен қамтамасыз етіледі.

Осылайша, ғимараттың техникалық тіршілікті қамтамасыз ету жүйесі мыналар болып табылады:

- ішкі сумен жабдықтау және кәріз жүйесі;
- желдету және ауаны баптау жүйесі;
- жылумен жабдықтау жүйесі;
- байланыс және өртке қарсы сигнал беру жүйелері.

Еңбек нормативтеріне
2-қосымша

Ғимараттың үй-жайларын жинау жөніндегі негізгі жұмыстарды орындау кезеңділігі

Р/с №	Жұмыс объектісі	Тазалау түрі	Жұмыстарды орындаудың мерзімділігі
1.	Едендер а) ковролан б) тақтайшадан, паркеттен	Сулап сүрту. Жуу (лақсыз жабындысы бар паркет еденнен басқа) Шанды шаңсорғышпен сору Сулап сүрту	күн сайын күн сайын күн сайын
2.	Үй-жайдағы жиһаз бен мүкәммал:		
	Үстел (жазуға, мәжіліске арналған, телефон қоятын, журналға арналған)	Құрғақ сүрту Сулап сүрту	күн сайын аптасына 1 рет
	Орындық	Сулап сүрту	аптасына 1 рет
	Шкаф (сырт, кітаптарға киімге арналған, шкаф-сейф)	Құрғақ сүрту	аптасына 1 рет
	кітап сөресі	Құрғақ сүрту	күн сайын

	Сейф	Құрғақ сүрту	1 күннен кейін
	Стенд	Құрғақ сүрту	аптасына 1 рет
	Киімлігіш – дөңгелек тұғырығы бар тіреу	Құрғақ сүрту	аптасына 1 рет
	Үстел үстіндегі желдеткіш	Құрғақ сүрту	аптасына 1 рет
	Телефон	Құрғақ сүрту	күн сайын
	Компьютер, ұйымдастыру техникасы	Құрғақ сүрту	аптасына 1 рет
	Үстел үстіндегі шам	Құрғақ сүрту	1 күннен кейін
	Үстел үстіндегі күнтізбе	Құрғақ сүрту	1 күннен кейін
	Қағаз қойғыш	Құрғақ сүрту	1 күннен кейін
3.	Боялған жерлер:		
	есіктер	Сулап сүрту	жылына 4 рет
	терезе алдындағы кертіктері бар терезе блоктары	Сулап сүрту	аптасына 1 рет
	жылыту аспаптары (радиоторлар)	Сулап сүрту	жылына 4 рет
	қабырғалар	Сулап сүрту	жылына 2 рет
	төбе	Шаңды сыпыру	жылына 2 рет
4.	Санитариялық торап		
	Еден	Сулап сүрту Жуу	күн сайын аптасына 1 рет
	Раковина	Жуу	күн сайын
	Унитаз, писсуар	Жуу	күн сайын
	Себізгіге арналған тегіндер	Жуу	күн сайын
	Сүлгі кетіргіш	Сулап сүрту	аптасына 1 рет
	Кафельді қабырғалар	Сулап сүрту	аптасына 1 рет
		Жуу	жылына 4 рет
5.	Бағалы емес мүккәмал:		
	Графин мен табак	Жуу	күн сайын
	Стакан	Жуу	күн сайын
	Күлсалғыш	Жуу	күн сайын
	портрет, суреттер (репродукциялар)	Сулап сурту	айына 1 рет
	Урналар, себеттер	Босату	күн сайын
	Гүлдер салынған қыш құмыралар	Гүлдерге су құю және құмыраларды сүрту	бір күннен кейін
	Айналар	Тазалау Сүрту	аптасына 1 рет күн сайын
6.	Терезені жуу (ішке қарай ашылатын)	Жуу	жылына 2 рет

Үй-жайды, баспалдақ торларын, іргелес аумақтың ауласын жинау кезеңділігі

Р/с №	Жүргізілген жұмыс түрлері	Жүргізу мерзімдері
1.	Лифтілерді жуу, тазалау	Күн сайын
2.	Жасанды өсімдіктерден шаңды сүрту	Апта сайын
3.	Баспалдақ таяныштары мен пластика есіктерді жуу	Күн сайын
4.	Қабырға шамдарының сыртын және ішін тазалау	Апта сайын
5.	Кіреберістегі терезе есік жақтауларын жуу	Күн сайын
6.	Кіреберістегі холдарда тұрған жиһазды жинап тазалау	Күн сайын
7.	Жиектастарды ақтау және сырлау	Он күн сайын
8.	Даладағы қаптама тактайшаларды және қоқысқа арналған контейнерлерді жуу	Апта сайын
9.	Үй-жайлардағы гүлдерге күтім жасау және оларды суару	Апта сайын
10.	Алаңдардағы іргелер мен баспалдақ жақтауларын жуу	Күн сайын
11.	Аумаққа жапсарлас ауланы тазалау	Күн сайын
12.	Кабинеттер мен пайдалануы ортақ жерлерді тазарту	Күн сайын
13.	Алаңдар мен баспалдақ жақтауларын жуу	Күн сайын

Ғимаратты техникалық пайдалану және ағымдағы жөндеу бойынша қызмет көрсету нормалары

Қызмет көрсету нормалары жыл ішінде тиісті кәсіптегі бір жұмысшының жұмыс көлемін орындау үшін белгіленген және жұмыс түрлері мен ғимараттар тобы, сондай-ақ оларды пайдалану мерзімдері бойынша сараланған.

Ғимараттың құрылымдық элементтері материалына байланысты екі топқа бөлінеді.

Бірінші топ:

қабырғалары – кірпіш, панель;

іргетастары – тасты және бетонды.

Екінші топ:

қабырғалары монолитті темір бетонды; қаптамасы нағыз гранит, сөрелер – алюминий, кіреберісі сырттан түрлі түсті рефлекторлық әйнекпен шыныланған; металл пластикадан жасалған қиын ашылатын терезелер; алюминийден жасалған есік; төбе жабыны – жақсы жылытылған балқытылған мембрана.

Ғимаратты ағымдағы жөндеу ғимараттың бөліктерін, инженерлік жабдықтарды уақытынан бұрын тозудан сақтау жөніндегі жоспарлы – алдын алу жұмыстарынан және ғимаратты пайдалану барысында туындаған ұсақ зақымдары мен ақауларын жою жұмыстарын жүргізуде.

Осыған байланысты жөндеу жөніндегі жұмыстар жоспарланған және күтпеген жерден болған деп бөлінеді.

Жоспарланған жұмыстарға мыналар жатады: мерзімдік тексерулер және профилактикалық жөндеу. Күтпегендерге мыналар жатады: ұсақ зақымдары мен ақауларын жою, авариялар мен апатты зілзалалардың салдарын жою, апатты зілзалалар мен авариялардан кейін кезектен тыс тексерулерді жүргізу.

Тексерулер әрбір айға жасалатын кестелер бойынша жүргізіледі.

Тексерулердің барысында жұмысшылар анықталған ұсақ ақауларды жояды.

Кезектен тыс тексерулер нөсерлерден, қатты қар көшкінінен, желден және өзге де ауа райы құбылыстарынан кейін жүргізіледі.

Профилактикалық ағымдағы жөндеу объектісі бойынша жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі.

Шұғыл түрде жою сипаты бар барлық ақаулар ғимаратты техникалық пайдаланудың қолданыстағы тәртібі мен нормаларына сәйкес белгіленген мерзімдерде орындалады.

Шұғыл түрде жою сипаты жоқ ақаулар профилактикалық жөндеу кезінде жойылады.

Авариялар мен апатты зілзалаларды жою жөніндегі жұмыстар көлемі арнайы, жоспардан тыс тексерулердің нәтижесінде белгіленеді.

Еңбек нормативтеріне

5-қосымша

Ұйым ғимаратына қызмет көрсету үшін жұмысшылар санын есептеу мысалы

Ұйым ғимараты персоналының санын белгілеу керек.

Бастапқы деректер:

Көше жағынан бір кіреберісі бар ұйымның ғимаратында 640 адам жұмыс істейді.

Ғимараттың жалпы алаңы (шаршы метр) – 3458, оның ішінде: қызметтік үй-жайлар алаңы – 1970 (толтырылу коэффициенті 0,2-ден 0,4-ке дейін), отырыс залының алаңы 490 (толтырылу коэффициенті 0,6), дәліздер алаңы – 555 (толтырылу коэффициенті 0,2-ге дейін), вестибюль алаңы – 108 (коэффициенті 0,3), ерлер дәретханасы алаңы – 55, әйелдер дәретханасы алаңы 70, баспалдақ алаңы – 210.

Ғимаратта өздігінен қолдануға арналған үш лифт бар (екі лифт қатар және біреуі жеке орналасқан).

Ғимарат ауа желдеткішімен жабдықталған, гардероб 850 орынға есептелген және бір ауысымда жұмыс істейді. Жабдықтар бірлігіне шаққандағы жеке тұлғалардың саны – 550. Жиһаз бірлігінің саны – 800.

Барлық кәсіптер үшін жоспарланып отырған демалыстар, сырқаттар бойынша және тб. шықпаулардың коэффициенті (Кш) 1,1 (шартты түрде қабылданған) және мынадай формула бойынша белгіленген:

$$Кш = \% \text{ жоспарланған шықпаулар} / 100$$

Тізімдік сан (Ст) формула бойынша белгіленеді:

$$C_T = C_K \times K_N$$

1. Қызметтік үй-жайларды тазалаушы

Ғимараттың көрсетілген алаңына байланысты, 11 және 12-кестелер бойынша сандық мәндерін қойып, қызметтік үй-жайлардағы тазалаушылардың нормативтік келу санын белгілейміз.

$$C_K = \frac{1970}{480} + \frac{490}{770} + \frac{555}{1110} + \frac{108}{960} + \frac{55}{185} + \frac{70}{200} + \frac{210}{730} = 6,28 \text{ ад.}$$

Тізімдік сан: $C_T = 6,28 \times 1,1 = 6,91 \approx 7$ ад.

2. Ауланы тазалаушы (аула сыпырушы)

Ғимараттың айналасындағы аула алаңы – 7554 шаршы метр

Салқын мезгілде 1 адам қызмет көрсету нормасы (жылына қатты жауын – шашынды күндер саны – 55 және жолаушылар қозғалысының қарқындылығы бойынша 100 адам-сағатқа дейін) 2460 шаршы метрді құрайды.

Жылы кезеңдегі 1 адам қызмет көрсету нормасы (жылына сұйық жауын-шашынды күндер саны – 50 және жолаушылар қозғалысының қарқындылығы бойынша 100 адам/сағатқа дейін) 4170 шаршы метрді құрайды.

1) Есептік саны $7554 : 2460 = 3,07$ құрайды. 2) Есептік саны $7554 : 4170 = 1,81$ құрайды Жиынтығы: $3,07 + 1,81 = 4,88$

Тізімдік саны:

$$C_T = 4,88 \times 1,1 = 5,36 \approx 5 \text{ адам.}$$

3. Гардеробшылар

1-кесте бойынша гардеробтағы (850) орындар санына орай, гардеробшылардың ауысымда нормативтік келу санын белгілейміз (Ск). Осы ғимарат үшін ол 2,44 адамды құрайды. Гардеробшылардың тізімдік саны:

$$C_T = 2,44 \times 1,1 = 2,68 \approx 3 \text{ адам.}$$

4. Рұқсаттама бюросы қызметкерлері

2-кестеге сәйкес 1 бланкке біржолғы рұқсаттаманы толтыруға және беруге арналған уақыт нормасы 0,05 сағатты құрайды.

Бір жылда орындалатын жұмыстардың көлемі 2000 сағатты құрайды.

Рұқсаттама бюросы кезекшілері санының нормативтері мынадай формула бойынша белгіленеді:

$$N_c = \frac{T \times K1}{\Phi}$$

мұндағы: Т – жыл ішіндегі нормалар деректері бойынша есептелген нормаланған жұмыстардың жиынтық еңбек сыйымдылығы, сағат (үлгі ретінде – 2000 сағат);

K1 – шықпау коэффициенті – 1,1

Φ – жыл ішінде бір қызметкердің жұмыс уақытының пайдалы қоры, сағат (үлгі ретінде 1984 сағат қабылданды).

$$C = (2000 \times 1,1) / 1984 = 1,1$$

5. Лифт Ұрлер

Ғимараттағы посттардың санына байланысты (бір) 1 адамға тең ауысымдағы келу санының нормативін белгілейміз, 3 ауысымдағы жұмыстағы лифт Ұрлердің тізімдік саны мынаған тең:

$$C_T = 1 \times 3 \times 1,1 = 3,3$$

6. Инженерлік жабдықтарға күтім жасайтын және жөндейтін жұмысшылардың нормативтік санын есептеу үлгісі

Бастапқы деректер:

Ғимараттың жалпы алаңы – 3000 шаршы метр

Шықпау коэффициенті – 1,1

р/с №	Кәсіптердің атауы	Сандық норматив
1.	Слесарь-сантехник	$0,2 \times 3,0 = 0,6$
2.	Электр жабдықтарын жөндеу және қызмет көрсету бойынша электромонтер	$0,37 \times 3,0 = 1,11$
3.	БӨАЖА слесарі	$0,18 \times 3,0 = 0,54$
4.	Электр газбен пісіруші	$0,01 \times 3,0 = 0,03$

5.	Слесарь - жөндеуші	$0,01 \times 3,0 = 0,03$
	Жиынтығы:	2,31

Тізімдік саны Ст $2,31 \times 1,1 = 2,5 = 3$ адамға тең.

7. Ғимараттардың құрылымдық элементтерін жөндеумен айналысатын жұмысшылардың нормативтік санын есептеу үлгісі

Бастапқы деректер:

Рубероидтан жасалған төбе жабынының алаңы – 500 шаршы метр

Ғимараттың жалпы алаңы – 3000 шаршы метр

Жиһаз бірлігінің саны – 800

Техникалық қабаттардың, жөртөлелердің жалпы алаңы – 750 шаршы метр

р/с №	Кәсіптердің атауы	Сандық норматив
1.	Рулонды төбе жабындарын және жасалған төбе жабындарын жабушы дара материалдардан	$0,07 \times 0,5 = 0,035$
2.	Сырлаушы	$0,01 \times 3,0 = 0,03$
3.	Ағаш шебері	$0,02 \times 3,0 = 0,06$
4.	Әйнекші	$0,01 \times 3,0 = 0,03$
5.	Сылақшы	$0,01 \times 3,0 = 0,03$
6.	Аға ұстасы	$0,08 \times 8 = 0,64$
7.	Көмекші жұмысшы	$0,03 \times 0,75 = 0,02$
8.	Жиынтығы:	0,85

Тізімдік санын мыналар құрайды: Ст = $0,85 \times 1,1 = 1,0$ адам

8. Желдеткіш жабдықтарына күтім жасайтын және жөндейтін жұмысшылардың нормативтік санын есептеу үлгісі

Жұмыс уақытының жылдық қоры – (үлгі ретінде 1984 сағат қабылданды).

Шықпау коэффициенті – 1,1.

Лифтілер шахтасы:

ауаны баптайтын үш желдеткіш – BF1, ось типі, өнімділігі W= 50 000 сағатына текше метр (бұдан әрі – м³/сағат) – 0,006 адам.

ауаны баптайтын екі желдеткіш – BF2, ось типі, өнімділігі W= 33 000 м³/сағат – 0,005 адам.

ауаны баптайтын екі желдеткіш – BF3, ось типі, өнімділігі W= 16 500 м³/сағат – 0,003 адам.

Баспалдақ жақтаулары:

ауаны баптайтын екі желдеткіш – BF4, ось типі, өнімділігі W= 44 000 м³/сағат – 0,0064 адам.

ауаны баптайтын төрт желдеткіш – BF5, ось типі, өнімділігі $W = 13\,000$ м³/сағат – 0,003 адам.

ауа өнімділігі бойынша автономды бес кондиционер, м³/сағат 3000 дейін – 0,030 адам.

бір орталық кондиционер, ауа өнімділігі сағатына 40 мың м³/сағат – 0,162 адам.

1500 м³/сағат жеткізумен матадан жасалған бес сүзгі – 0,003 адам.

калориферлер, қыздыру беті 100 шаршы метр – 0,001 адам.

диаметрі 300 миллиметр болатын арнаның ұзындығы 200 метрге арналған пішінді бөліктері бар дөңгелек қималы ауа өткізгіш – 0,003 адам.

Жиынтығы: $0,006 \times 3 + 0,005 \times 2 + 0,003 \times 2 + 0,006 \times 2 + 0,003 \times 4 + 0,030 \times 5 + 0,162 \times 1 + 0,003 \times 5 + 100 \times 0,001 + 200 \times 0,003 = 1,085$.

Тізімдік санын мыналар құрайды: $St = 1,085 \times 1,1 = 1,2$ адам.

9. Жүк тиеу–түсіру жұмыстарымен айналысатын жұмысшылар

Бастапқы деректер:

Жұмыс уақытының жылдық қоры – (үлгі ретінде 1984 сағат қабылданды)

Жоспарланып отырған шықпаулар коэффициенті – 1,1.

Жабдықтардың атауы	Өлшем бірлігі (дана)	Жұмысшылар санының нормативі, адам
Радио-және радио-реттегіш байланыс аппаратурасы	2	0,254
Электрмен коректендіру кондырғысы	3	0,277
Диспетчерлік байланыс аппаратурасы	1	0,460
Дыбысты байланыс аппаратурасы	1	0,602
Автоматика және сигнал беру аппаратурасы	1	0,164
Өндірістік байланыс аппаратурасы	1	0,20
Теледидар өнеркәсіптік кондырғысы	1	0,730

Жиынтығы: $2 \times 0,254 + 3 \times 0,277 + 1 \times 0,460 + 1 \times 0,602 + 1 \times 0,164 + 1 \times 0,20 + 1 \times 0,730 = 3,495$ адам

$St = 3,495 \times 1,1 = 3,8 = 4$ адам.

10. Тиеу–түсіру жұмыстарымен айналысатын жұмысшылар

р/с №	Жұмыстардың құрамы	Тиеу–түсіру жұмыстарының жылдық көлемі, тонна	1 тонна жүкке шаққандағы уақыт нормасы, адам-сағат	Жылдық нормативтік еңбек сыйымдылығы, адам-сағат
1.	Қаптағы жүкті автокөлікке тиеу (30 килограмға дейін) (бұдан әрі – кг)	287,5	0,38	109,25

2.	Байламдар мен жәшіктерге (30 кг дейін) жүк салу	315	0,41	129,15
3.	Жиһазды (үстелдер, орындықтар, шкафтар және өзгеде жиһаз) автокөлікке тиеу	150	0,38	57,0
4.	Терезе мен айна шынысы, шыны және эмаль ыдыс, шыны мен фарфордан жасалған бұйымда	100	0,43	43,0
5.	Бумадағы паркетті түсіру	50	0,43	21,5
6.	Қаптағы жүкті автокөлікке тиеу (30 кг дейін)	305	0,38	115,9
7.	Қаптағы жүкті автокөлікке тиеу (20 кг дейін)	285	0,41	285,41
8.	Жинақтағы металдан және шыныдан жасалған ыдысты тараға салып, автокөлікке тиеу	225	0,82	184,5
	Жиынтығы:			945,71

Жыл ішінде жүк тиеу-түсіру жұмыстарының көлемін орындау үшін қажетті жұмысшылардың тізімдік саны мынаны құрайды: $(945,71/1984) \times 1,1 = 0,52 = 0,5$ адам.

Еңбек нормативтеріне
6-қосымша

Мазмұны

1.	1-бөлім. Жалпы бөлім .....
.	
2.	2-бөлім. Еңбекті ұйымдастыру .....
..	
3.	3-бөлім. Нормативтік бөлім .....
..	
3.1.	1-тарау. Жұмыскерлер санының нормативтері .....
.	
3.2.	1-параграф. Гардеробшылар санының нормативтері .....
.	

3.3. 2-параграф. Рұқсаттама бюросы қызметкерлері санының нормативтері	
3.4. 3-параграф. Лифт Ұрлер санының нормативтер	
3.5. 4-параграф. Ғимараттың инженерлік жабдықтарына қызмет көрсетумен және жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативтері.....	
3.6. 4.1-параграф. Слесарь-сантехниктер санының нормативтері	
3.7. 4.2-параграф. Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі электромонтерлер санының нормативтері	
3.8. 4.3-параграф. Бақылау-өлшеу аспаптарымен автоматика жөніндегі слесарь санының нормативтері	
3.9. 4.4-параграф. Электр газбен дәнекерлеушілер санының нормативтері	
3.10. 4.5-параграф. Слесарь-жөндеушілер санының нормативтері	
3.11. 5-параграф. Ғимараттардың құрылымдық элементтерін жөндеумен айналысатын жұмысшылар санының нормативтері	
3.12. 5.1-параграф. Металды төбелерді жабушылар санының нормативтері	
3.13. 5.2-параграф. Рулонды төбе жабушы және дана материалдардан жасаған төбе жабушылар санының нормативтері	
3.14. 5.3-параграф. Сырлаушылар санының нормативтері	
3.15. 5.4-параграф. Ағаш шеберлері санының нормативтері	
3.16. 5.5-параграф. Әйнекшілер санының нормативтері	
3.17. 5.6-параграф. Сылақшылар санының нормативтері	
3.18. 5.7-параграф. Ағаш ұсталары санының нормативтері	
3.19. 5.8-параграф. Көмекші жұмысшылар санының нормативтері	

3.20. 6-параграф. Желдеткіш және ауа баптау жүйелерін жөндеу және оларға күтім жасау жөніндегі слесарь санының нормативтері	
.....	
3.21. 7-параграф. Қазандық операторлары санының нормативтері	
.....	
3.22. 8-параграф. Қазандық машинистері (от жағушылар) санының нормативтері	
.....	
3.23. 9-параграф. Күзетші (вахтер) санының нормативтері	
.....	
3.24. 10-параграф. Диспетчерлер санының нормативтері	
.....	
3.25. 11-параграф. Телефон байланысы мен радиофикацияның желілік құралымдарының электромонтерлері санының нормативтері	
.....	
3.26. 2-тарау. Қарапайым құрылғыларды қолдана отырып, қолмен орындалатын тиеу-түсіру жұмыстарына арналған уақыт нормалары	
.....	
3.27. 1-параграф. Автокөлікке контейнерлік – буып-түю және дана жүктерді тиеу немесе түсіру жөніндегі жұмыстарға арналған уақыт нормалары	
.....	
3.28. 3-тарау. Қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету және жұмыс уақыты нормалары	
.....	
3.29. 1-параграф. Қолмен тазалау құралдарын қолдана отырып қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету нормалары	
3.30. 2-параграф. Қызметтік үй-жайларды тазалаушылар орындайтын механикалық тазалауға арналған уақыт нормалары	
.....	
3.31. 4-тарау. Аумақтарды тазалаушылар (аула сыпырушы) орындайтын жұмыстарға арналған қызмет көрсету нормалары	
.....	
3.32. 1.А-параграф. Жылдың салқын мезгілі үшін белгіленген қызметтердің нормалары ..	
3.33. 2.Б-параграф. Жылдың жылы мезгіліне арналған қызметтер көрсету нормалары	
1-қосымша.....	
.....	

2- қосымша .....

.....

3-қосымша .....

.....

4-қосымша .....

.....

5-қосымша .....

.....

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК